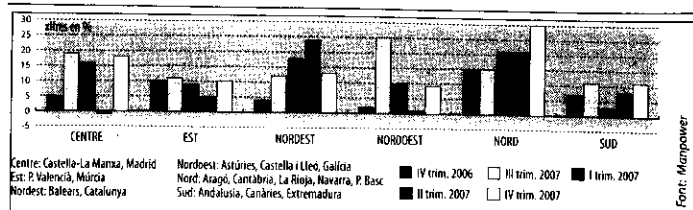

TRÀFIC DE PASSATGERS ALS AEROPORTS CATALANS

OCUPACIÓ NETA PER ZONES

PANORAMA

15 - 21 de setembre del 2007 | 14
DOSSIER ECONÒMIC DE CATALUNYA

► | CONJUNTURA | CREIXEN LES INCERTESES

Els experts descarten parlar de crisi tot i el refredament de l'economia

Apunten, però, que cal estar molt pendents de l'evolució dels EUA i de l'efecte que pot tenir el fre de la construcció a Espanya

■ Ni blanc ni negre. Ni els que parlen de crisi en l'economia espanyola tenen raó, ni els que fan de l'optimisme la seva bandera toquen de peus a terra. Aquesta és l'opinió generalitzada entre els experts, que, tot i desfer els pronòstics més negatius, assenyalen l'augment dels factors d'incertesa.

BERTA ROIG
Barcelona

Els economistes no volen ni sentir a parlar de recessió. «És absurd», diu el professor d'Economia de la UPF José García Montalvo. La percepció és ajustada si es té en compte que per poder parlar de recessió s'han de produir creixements negatius durant dos trimestres seguits. I l'economia espanyola encara és lluny d'això. Més enllà, però, el que resulta evident és que, després de catorze anys d'expansió, els signes d'esgotament es fan notar. «I això, tot i que crea sorpreses, és normal perquè l'economia sempre és cíclica», apunta el catedràtic de Teoria Econòmica de la UB Joan Tugores.

El que sens dubte ha servit per crear un clima d'alarma és, com explica el director d'Estudis de Foment del Treball, Salvador Guillermo, «la crisi financera dels EUA i el seu impacte internacional». I és que, tot i que amb menys pes relatiu, els Estats Units són encara la primera potència econòmica i, quan mostra signes de feblesa, la resta del món

de tipus per part de la Reserva Federal», diu.

Sigui com vulgui, la situació als EUA, diuen els experts, pot accelerar el refredament de l'economia espanyola. En aquest sentit, el consens és ser prudents amb les expectatives de creixement per al 2008, si bé no es veu «desmesurat» el 3,3% que contempla el ministre Solbes. «Amb la informació que tenim avui, no hem pas de pensar que anirà pitjor», diu Guillermo.

La pujada de les hipoteques i el consegüent augment de l'endeutament familiar també fan sal-

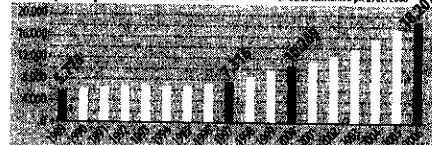
La previsió del Govern de créixer un 3,3% el 2008 es veu factible

tar algunes alarmes en l'economia espanyola. Com diu García Montalvo, «es diu que aquí no tenim crèdits d'alt risc però el problema és que a Espanya no

Conjuntura econòmica de les famílies espanyoles

Font: Caixa Catalunya

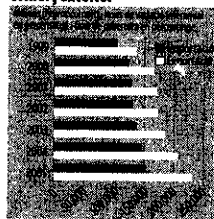
Deute per càpita de les famílies

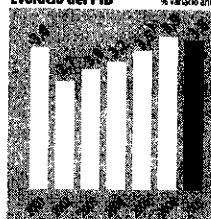
Evolució de l'IPC

Comerç exterior

Evolució del PIB

Evolució d'ocupats

DANIEL BLASCO

Tots pendents de Trichet

El president del Banc Central Europeu (BCE), Jean-Claude Trichet, està acostumat a concentrar l'atenció dels països de la zona euro però, les darreres setmanes, la pressió s'ha accentuat. De fet, la recent decisió de mantenir els tipus d'interès en el 4% s'ha interpretat com una manera de contenir la creixent situació d'incertesa i no evitar afegir un condicionant més en el mercat.

sabut frenar una crisi de confiança», interpreta Salvador Guillermo, del Servei d'Estudis de Foment del Treball. La prudència també ha contagiat el Banc Central d'Anglaterra amb el manteniment de tipus en el 5,75%.

Ara bé, el consens general és que la decisió del BCE ha estat conjuntural i que encara queda marge per pujar els tipus un quart de punt el desembre. Tot dependrà

financera internacional. «Si la crisi de liquiditat disminueix, el BCE pujarà els tipus per evitar l'augment de la inflació», diu el professor de la UPF José García Montalvo.

I mentre el continent europeu agafa aire, la Reserva Federal dels EUA podria optar el 18 de setembre per una rebaixa d'un punt en els tipus d'interès i donar un cop de mà, així, al

la UPF Jose Garcia Montalvo. La percepció és ajustada si es té en compte que per poder parlar de recessió s'han de produir creixements negatius durant dos trimestres seguits. I l'economia espanyola encara és lluny d'això. Més enllà, però, el que resulta evident és que, després de catorze anys d'expansió, els signes d'esgotament es fan notar. «I això, tot i que crea sorpreses, és normal perquè l'economia sempre és cíclica», apunta el catedràtic de Teoria Econòmica de la UB Joan Tugores.

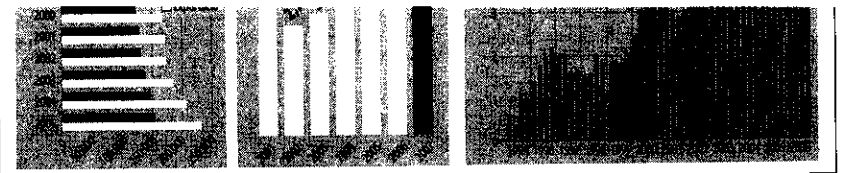
El que sens dubte ha servit per crear un clima d'alarma és, com explica el director d'Estudis de Foment del Treball, Salvador Guillermo, «la crisi financera dels EUA i el seu impacte internacional». I és que, tot i que amb menys pes relatiu, els Estats Units són encara la primera potència econòmica i, quan mostra signes de feblesa, la resta del món tremola. Ara, però, cal veure quin és l'abast d'aquesta crisi i si els seus efectes es traslladen a l'economia real d'aquell país. «Les darreres dades sobre ocupació no són bones però això pot canviar els pròxims mesos», diu García Montalvo. Més pessimista es mostra el professor del Departament de Control i Direcció Financera d'ESADE Robert Tornabell. «Ja s'estan donant indicis d'aquest impacte i això podria forçar una baixada

de les expectatives de creixement per al 2008, si bé no es veu «desmesurat» el 3,3% que contempla el ministre Solbes. «Amb la informació que tenim avui, no hem pas de pensar que anirà pitjor», diu Guillermo.

La pujada de les hipoteques i el consegüent augment de l'endeutament familiar també fan sal-

La previsió del Govern de créixer un 3,3% el 2008 es veu factible

tar algunes alarmes en l'economia espanyola. Com diu García Montalvo, «es diu que aquí no tenim crèdits d'alt risc però el problema és que a Espanya no està definit aquest concepte. Si tenim en compte els percentatges del sou que es destinen a pagar les hipoteques, detectarem situacions complicades», assenyala. De moment, els índexs de morositat continuen baixos i la majoria dels experts es mostren segurs amb la fortalesa del sistema financer espanyol, però no cal oblidar que més de la meitat del negoci de bancs i caixes ve de les hipoteques. Tot plegat està provocant una situació de desconfiança en

DANIEL BLASCO

Tots pendants de Trichet

El president del Banc Central Europeu (BCE), Jean-Claude Trichet, està acostumat a concentrar l'atenció dels països de la zona euro però, les darreres setmanes, la pressió s'ha accentuat. De fet, la recent decisió de mantenir els tipus d'interès en el 4% s'ha interpretat com una manera de contenir la creixent situació d'incertesa i no evitar afegir un condicionant més en el mercat. «El BCE ha actuat bé, ha

sabut frenar una crisi de confiança», interpreta Salvador Guillermo, del Servei d'Estudis de Foment del Treball. La prudència també ha contagiat el Banc Central d'Anglaterra amb el manteniment de tipus en el 5,75%.

Ara bé, el consens general és que la decisió del BCE ha estat conjuntural i que encara queda marge per pujar els tipus un quart de punt el desembre. Tot dependrà de com evolucioni la situació

financera internacional. «Si la crisi de liquiditat disminueix, el BCE pujarà els tipus per evitar l'augment de la inflació», diu el professor de la UPF José García Montalvo.

I mentre el continent europeu agafa aire, la Reserva Federal dels EUA podria optar el 18 de setembre per una rebaixa d'un punt en els tipus d'interès i donar un cop de mà, així, al sector financer.

el mercat interbancari (en què els intermediaris financers realitzen operacions de préstec). «Aquesta desconfiança va provocar l'agost la primera situació de bloqueig en vint anys», destaca Tornabell. Tant el BCE com la Fed estan injectant liquiditat al mercat bancari (75.000 milions d'euros i 9.730 milions respectivament 'aquesta darrera setmana).

I mentre les autoritats monetàries fan malabarismes, a Espanya tothom mira molt de prop el sector de la construcció. El refredament en aquesta activitat pot tenir un impacte considerable en el conjunt de l'economia. «Si es deixa de fer la meitat de nous habitatges, serà capaç la indústria d'absorbir tota la mà d'obra que sobri en el sector del totxo?», es pregunta García

Montalvo. Sembla evident que s'haurà de produir algun reajustament, però el director del Servei d'Estudis de Foment descarta una crisi. «És possible que hi hagi una petita davallada en construcció però un creixement de l'economia del 3,3% genera ocupació», destaca. No és tan clara, però,

...continua en la pàgina següent

CREIXEN LES INCERTESES

...ve de la pàgina anterior

capacitat d'adaptació d'aquesta mà d'obra (en què hi ha un alt component d'immigrants) a altres sectors productius. A més, l'esperat canvi de model de creixement encara està pendent i, tot i que la indústria i les exportacions milloren, queda molt per fer. En aquest horitzó, la fortalesa de l'euro i l'increment del preu del petroli i de determinades matèries primeres no ajuden.

També s'ha de veure com afecta tot això el consum intern, una altra de les potes del creixement econòmic. «Podem preveure un impacte però, de moment, el consum es mostra capaç de continuar fort», diu García Montalvo. Així sí, tots els experts coincideixen a destacar la importància del factor psicològic del consum i en aquest sentit assenyalen el perill de «llançar missatges catastrofistes que acabin tenint un impacte negatiu en els consumidors», tal com explica Tugores.

Amb tot, els experts preveuen que l'impacte de les incerteses econòmiques sigui menor a Espanya que a altres economies europees (com, de fet, es deixa notar també en les previsions de la Comissió). ♦

Europa alenteix el creixement enguany però serà pitjor el 2008

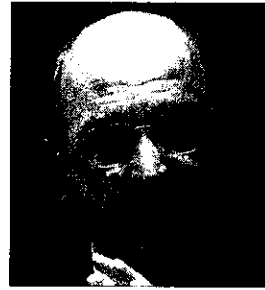
La CE, l'OCDE o l'FMI auguren que la zona euro no continuarà creixent per sobre del 2,8%

■ La crisi financera dels EUA tindrà menys conseqüències per a Europa, vaticinen l'OCDE i l'FMI. En aquesta mateixa línia, la CE ha rebaixat el creixement per a la zona euro una dècima, fins al 2,5%, per al 2007. Les institucions coincideixen a dir que l'economia a Europa ha tocat sostre.

R. R.
Barcelona

L'eurozona ha superat el seu punt més alt de creixement i enguany tancarà l'exercici amb un augment del 2,5%, una dècima menys del que s'esperava, segons va afirmar aquesta setmana el comissari europeu d'Afers Econòmics, Joaquín Almunia. Altres institucions d'àmbit econòmic internacional ja han avançat que, tot i aquest alentiment que es pot preveure a la zona euro per al 2007 -i sobretot per al 2008-, l'impacte de la crisi financera als EUA haurà tingut molta més incidència en aquella economia.

Brussel·les va assenyalar dimarts l'augment del risc a la baixa i va reduir la previsió de creixement de França, Alemanya i Holanda, tres països amb un pes prou important per veure el comportament de cap on aniran les coses els pròxims mesos. L'Estat espanyol manté la previsió de creixement en el 3,7%, mentre que Polònia puja quatre dècimes, del 6,1% al 6,5%. «Podem considerar que ja hem deixat enrere el pic més alt de la recuperació econòmica», va admetre Almunia. Cal recordar que, el 2006, l'eurozona va registrar la major taxa de creixement de la dècada (un 2,8%). El 2007 acabarà amb pitjors resul-

Joaquín Almunia

tats dels que era previst. Segons els càlculs de la CE, cal veure la causa en les turbulències dels mercats financers i, sobretot, en els mals resultats de França, ja que la CE va avançar que el país presidit per Sarkozy havia reduït del 2,4% a l'1,9% el creixement per a enguany.

Tant el president del BCE, Jean-Claude Trichet, com el de la Fed nord-americana, Ben Bernanke, s'han pronunciat aquesta setmana favorables a l'augment de la transparència dels mercats financers per evitar l'expansió de la crisi.

D'altra banda, els presidents dels deu bancs centrals dels països més industrialitzats, el G-10, han dit que l'economia mundial continuarà creixent els pròxims mesos tot i el temporal. ♦

Les tesis moderades de Solbes es desinflen al seu Govern

D. E.
Barcelona

Les reticències del vicepresident i ministre d'Economia, Pedro Solbes, a noves despeses socials ja no frenen els ministres del Govern. Els altres membres del gabinet potser estan acostumats a les seves objeccions, o potser ara ja no el temen, perquè el mateix president Zapatero la desautoritzat davant la proximitat de les eleccions generals.

Lasetmanapassada, Solbes va recelar del Pla d'habitatge anunciat per la Junta d'Andalusia, que tenia el suport de la ministra Chacón, i, pocs dies després, el ministre d'Economia va tornar a criticar el pla del titular de Sanitat de mantenir gratis el dentista per als nens de set a quinze anys. Solbes tem que les mesures socials hipotequin l'executiu a llarg termini i ell no en vol ser responsable. ♦

CATALUNYA VIU ENTRE la perplexitat i el somni. La perplexitat de com li van les coses malgrat haver fet el que ha fet i el somni d'una plenitud nacional que no acaba de trobar la manera de fer arribar. El títol d'aquest article és el títol d'un llibre que vaig escriure fa uns quants anys. Tot i que no acostumo a autocitar-me, aquesta vegada em sembla que el motiu està més que justificat. El nacionalisme viu un moment de crisi perquè ja no és possible amagar per més temps quins són els límits de les tècniques polítiques seguides fins avui. És evident que tot el que s'ha fet és «activable», que tot el que s'ha fet forma part d'un patrimoni polític que no podem ni devem amagar o llençar. Però també és clar que, si continuem pel camí actual, la perplexitat esdevindrà esgotament. Per això, ara el que més interessa és conèixer el camí que us de la immobilitat

LECTURES POLÍTiques

▶ ANTONI VIVES

Entre la perplexitat i el somni

— píndoles —

«Com és POSSIBLE que a Catalunya no s'articuli un MOVIMENT ampli que faci possible posar de MANIFEST quina és la nostra AMBICIÓ nacional col·lectiva?»

«Caldrà CANVIAR organitzacions polítiques massa ENQUISTADES, enemigues d'obrir els sistemes de PARTICIPACIÓ política per enfortir VINCLES entre societat i política»

— píndoles —

cal trobar el camí per fer possible obtenir els objectius polítics que

són manifestament catalanistes; com és possible que no s'articu-

La independència, la plenitud nacional. Recuperació del nostre del-

Això ja ho van fer els psicoestetes (us en recordeu?) de la senyora Parrenyo i companyia fa més de quinze anys, quan posaven anuncis pagats als diaris marcant la data final de la nostra relació de dependència amb Espanya.

Malgrat que ja comencem a posar anys a l'esquena, i, per tant, ja tenim força passat que ens permet veure què hem fet bé i què hem fet malament, som prou joves encara per encarar el futur amb ambició i amb un punt de coratge. Caldrà dir les coses pel seu nom. La societat catalana moderna ja no sap jugar amb mitges paraules perquè ja no en comprèn el sentit. Les pors d'abans, per bé o per mal, han desaparegut. Caldrà tenir coratge per continuar compromentent el nacionalisme amb una idea de país modern i just, amb consciència que, si no es modernitza permanentment, perd el tren de la història. Caldrà canviar organitzaci-